

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Ladislava Vaško a Mgr. Radima Kadlčáka ve věci

žalobce: J. P., narozený X,
bytem X,
zastoupený JUDr. Ivo Jelínkem, advokátem,
sídlem U Plovárny 36/6, 405 02 Děčín 1,

proti
žalovanému: ředitel Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje,
sídlem Masarykova 342/380, 400 01 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2020, č. j. HSUL-3627-11/ÚE-2020,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2020, č. j. HSUL-3627-11/ÚE-2020, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí ředitelky kanceláře ředitele Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje ve věcech služebního poměru (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 29. 6. 2020, č. j. HSUL-646-7/KKŘ-2020. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně bylo na základě § 213 odst. 2 zákona č.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“), rozhodnuto o povinnosti žalobce vydat bezdůvodné obohacení ve výši 34 433 Kč, které představuje rozdíl mezi částkou, kterou žalobce skutečně od Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje obdržel jako součást služebního příjmu na základním tarifu ve 3. tarifní třídě za období od 1. 1. 2012 do 15. 2. 2013, kdy setrval ve služebním poměru příslušníka Hasičského záchranného sboru České republiky i přesto, že nesplňoval požadovaný stupeň vzdělání stanovený zákonem o služebním poměru pro jím zastávané služební místo pro zařazení do služebního poměru na dobu neurčitou a jeho služební poměr měl skončit dnem 31. 12. 2011, a částkou, která by za stejné období byla na základním tarifu vyplacena příslušníkovi zařazenému do 1. tarifní třídy a odpovídajících tarifních stupňů jako osobě s minimálním dosaženým stupněm vzdělání, kterým je střední stupeň vzdělání. Žalobce se v žalobě domáhal také toho, aby soud zrušil i rozhodnutí správního orgánu I. stupně a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady soudního řízení.

Žaloba

2. V žalobě žalobce stručně popsal skutkový stav věci a uvedl, že se Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje dozvěděl o existenci své pohledávky vůči žalobci nejpozději ke dni 15. 2. 2013, kdy propustil žalobce ze služebního poměru a tímto dnem se také pohledávka stala splatnou. Žalobce dále uvedl, že se bránil ve správním řízení námitkou promlčení, neboť podáním žaloby u Okresního soudu v Děčíně došlo ke stavení běhu promlčecí lhůty, avšak zastavením řízení před soudem došlo k situaci, jako kdyby k řízení před soudem vůbec nedošlo. Žalobce měl tedy za to, že promlčecí lhůta běžela i po dobu řízení, v němž byla pohledávka u soudu uplatněna. Z toho žalobce dovodil, že ke dni zahájení správního řízení byl vůči žalobci vymáhaný nárok již promlčen.
3. Žalobce rovněž namítal, že pro řízení je významná skutečnost, že žalobce je již od roku 2017 insolvenčním dlužníkem v rámci řízení o oddlužení, které je vedeno u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 44 INS 7844/2017. Žalobce pokračoval, že podle údajů v insolvenčním rejstříku je zřejmé, že přihlášky pohledávek věřitelů v této věci měly být podány nejpozději do 9. 6. 2017. Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje však žádné pohledávky do insolvenčního řízení nepřihlásil. Toto opomenutí má podle názoru žalobce za následek zánik možnosti předmětnou pohledávku, která vznikla před zahájením insolvenčního řízení, vymáhat v jiném než insolvenčním řízení.

Vyjádření žalovaného k žalobě

4. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž podrobně shrnul dosavadní průběh řízení v dané věci. K žalobcově námitce promlčení uvedl, že její obsah koresponduje s argumentací žalobce ve správním řízení v prvním i druhém stupni. Jak žalovaný, tak i správní orgán I. stupně se s námitkou vypořádali dostatečně, a proto žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalovaný dále poukázal na § 104 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), a připustil, že právním účinkem podání žaloby je stavení běhu promlčecí lhůty, které zůstává zachováno i po právní moci usnesení soudu o zastavení řízení a postoupení věci příslušnému orgánu, což podporuje logický i gramatický výklad § 104 o. s. ř. Žalovaný se s žalobcem shodl v tom, že po dobu řízení u Okresního soudu v Děčíně vedeného pod sp. zn. 18 C 196/2013 došlo ke stavení promlčecí doby. Oproti žalobci však byl žalovaný toho názoru, že tyto účinky zůstaly zachovány totožně jako při

stavení promlčecí lhůty během trestního řízení v případě, že poškozený uplatní svůj nárok v adhezním řízení. Žalovaný připomněl, že podle dosavadní rozhodovací praxe Nejvyššího soudu platí, že stavení promlčecí lhůty dnem právní moci rozhodnutí v trestním řízení pomine a promlčecí lhůta od tohoto dne nadále běží, což ovšem nic nemění na tom, že promlčecí lhůta po dobu trestního řízení (od uplatnění nároku na náhradu škody v adhezním řízení až do pravomocného skončení trestního řízení) neběžela. Žalovaný dále připomněl, že služební poměr žalobce skončil dnem 15. 2. 2013. Promlčecí lhůta tak nejprve běžela od 16. 2. 2013 do 19. 3. 2013, kdy Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje uplatnil svůj nárok v adhezním řízení jako součásti trestního řízení vedeného proti žalobci před Okresním soudem v Děčíně pod sp. zn. 4 T 93/2013. Tím podle názoru žalovaného došlo ke stavení běhu promlčecí lhůty podle § 112 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „občanský zákoník“). Promlčecí lhůta poté neběžela až do 9. 8. 2013, tedy do právní moci trestního příkazu ze dne 17. 7. 2013, č. j. 4 T 93/2013-88, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přečinu padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“). Žalovaný dále uvedl, že poté pokračoval běh promlčecí lhůty až do podání žaloby u Okresního soudu v Děčíně dne 21. 10. 2013. Žalovaný pokračoval, že výroky I. a III. usnesení Okresního soudu v Děčíně ze dne 15. 7. 2019, č. j. 18 C 196/2013-47, o zastavení řízení a postoupení věci příslušnému orgánu nabyly právní moci dne 14. 9. 2019. Jelikož se žalobce následně odvolal do výroku o nákladech řízení, o kterém bylo pravomocně rozhodnuto až dne 7. 1. 2020, byla věc postoupena Hasičskému záchrannému sboru Ústeckého kraje až dne 28. 1. 2020. Dne 17. 2. 2020 bylo s žalobcem podle § 178 odst. 1 zákona o služebním poměru zahájeno řízení o vydání bezdůvodného obohacení podle § 213 odst. 2 téhož zákona. Žalovaný shrnul, že celkem tedy z promlčecí lhůty na základě uvedeného neuběhlo více než deset měsíců. Dále žalovaný zdůraznil, že Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje v každém řízení řádně pokračoval, činil úkony nezbytné pro rozhodnutí ve věci a vždy postupoval plně v intencích rozhodnutí, která byla v řízeních vydána, zejména pokud jde o výrok trestního příkazu Okresního soudu v Děčíně ze dne 17. 7. 2013, kterým byl Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje se svým nárokem na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. Na základě výše uvedeného žalovaný dovodil, že v souladu s § 104 odst. 1 in fine o. s. ř. nárok Hasičského záchranného sboru České republiky není promlčený, a to bez ohledu na skutečnost, k jaké délce promlčecí lhůty stanovené pro uplatnění tohoto práva se soud přikloní.

5. K námitce žalobce, že je insolvenčním dlužníkem v rámci řízení o oddlužení, žalovaný odkázal na závěry usnesení Okresního soudu v Děčíně ze dne 15. 7. 2019, č. j. 18 C 196/2013-47. Žalovaný připomněl, že bezdůvodné obohacení na straně žalobce vzniklo ze služebního poměru coby specifického právního poměru mezi fyzickou osobou a státem. Jedná se o státně zaměstnanecký poměr veřejného práva, který je komplexně upraven zákonem o služebním poměru. Na základě toho dospěl žalovaný k závěru, že i nárok bezpečnostního sboru na vydání bezdůvodného obohacení má povahu veřejnoprávní. Žalovaný dále odkázal na § 213 odst. 2 zákona o služebním poměru a uvedl, že zákon o služebním poměru neumožňuje vydání bezdůvodného obohacení nepožadovat, ale naopak bezpečnostní sbor je oprávněn a povinen vydání požadovat a žalobce byl povinen jej vydat. Opačným postupem by se žalovaný, resp. příslušný služební funkcionář, dopustil porušení právní povinnosti při nakládání se svěřeným majetkem. Žalovaný dále uvedl, že řízení ve věcech služebního poměru je správním řízením, ve kterém služební funkcionář vystupuje jako správní orgán, je tedy vůči osobě ve služebním poměru ve vrchnostensky nadřazeném

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

postavení. Podle § 178 odst. 1 zákona o služebním poměru se jedná o řízení, které se zahajuje z podnětu bezpečnostního sboru, zahájení řízení tedy není ponecháno na vůli služebního funkcionáře. Žalovaný dále připomněl, že rozhodnutí je podle § 181 zákona o služebním poměru úkon služebního funkcionáře v určité věci, jímž se zakládají, mění nebo ruší práva a povinnosti jmenovitě určeného účastníka nebo jímž se prohlašuje, že tento účastník má určitá práva a povinnosti. Teprve rozhodnutí služebního funkcionáře je tudíž právním titulem pohledávky.

6. K účinkům insolvenčního řízení a jeho dopadu na řízení ve věcech služebního poměru žalovaný odkázal na § 109 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „insolvenční zákon“). Žalovaný uvedl, že nárok bezpečnostního sboru na vydání bezdůvodného obohacení ve smyslu § 213 odst. 2 zákona o služebním poměru není nárokem, který by mohl být uplatněn žalobou. K tomu dospěl Okresní soud v Děčíně v usnesení ze dne 15. 7. 2019, č. j. 18 C 196/2013-47, neboť ve věci jde o vrácení platu vyplaceného Hasičským záchranným sborem Ústeckého kraje bývalému příslušníkovi, který byl přijat do služebního poměru jako hasič. Žalovaný dále odkázal na § 140a, § 140b, § 140c a § 170 insolvenčního zákona a uvedl, že jiná řízení než soudní a rozhodčí se rozhodnutím o úpadku nepřerušují a lze je dle § 140d insolvenčního zákona nově zahájit i v době, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku. V těchto řízeních však po dobu, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku, nelze rozhodnout o náhradě škody nebo jiné újmy.

Posouzení věci soudem

7. O žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť účastníci řízení s projednáním věci bez nařízení jednání souhlasili.
8. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo do 60 dnů od právní moci napadeného rozhodnutí dle § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
9. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
10. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Žalobce nesplňoval v době nabytí účinnosti zákona o služebním poměru požadovaný stupeň dosaženého vzdělání pro zastávané služební místo. Dne 1. 1. 2007 byl zařazen do služebního poměru na dobu určitou v trvání pěti let a pro účely setrvání ve služebním poměru mu bylo uloženo doplnit si do 31. 12. 2011 požadovaný stupeň vzdělání. Žalobce dne 5. 10. 2010 doložil k prokázání dosažení požadovaného stupně vzdělání maturitní vysvědčení ze Střední školy zahradnické a zemědělské Antonína Emanuela Komerse, Děčín – Libverda, příspěvková organizace. Díky tomu byl žalobce zařazen do služebního poměru Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

na dobu neurčitou. Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje byl na základě telefonického oznámení ze dne 31. 12. 2012 informován o tom, že maturitní vysvědčení žalobce je falešné. Tato skutečnost se následně prokázala dotazem u výše uvedené střední školy, kde měl žalobce maturitní zkoušku vykonat. Žalobce byl následně rozhodnutím ředitele Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje ze dne 14. 2. 2013, č. j. HSUL-DC7/KKŘ-2013, propuštěn ze služebního poměru. Služební poměr žalobce skončil dne 15. 2. 2013. Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje podáním označeným jako „Oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin“ ze dne 21. 1. 2013 oznámil věc na Okresní státní zastupitelství v Děčíně. Dne 19. 3. 2013 uplatnil Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje nárok v adhezním řízení coby součást trestního řízení proti žalobci. Žalobce byl následně trestním příkazem Okresního soudu v Děčíně ze dne 17. 7. 2013, č. j. 4 T 93/2013-88, uznán vinným ze spáchání přečinu padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 odst. 1 trestního zákoníku a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 8 měsíců s podmíněným odkladem na dobu 2 let. Okresní soud v Děčíně trestním příkazem odkázal Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, aby svůj nárok vůči žalobci uplatnil v občanskoprávním řízení. Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje následně podal dne 21. 10. 2013 u Okresního soudu v Děčíně žalobu o vydání bezdůvodného obohacení. Usnesením ze dne 15. 7. 2019, č. j. 18 C 196/2013-47, Okresní soud v Děčíně rozhodl, že se řízení ve věci Hasičského záchranného sboru proti žalobci pro vydání bezdůvodného obohacení ve výši 536 633,38 Kč s příslušenstvím zastavuje podle § 104 odst. 1 o. s. ř., neboť se podle § 7 o. s. ř. nejedná o věc, která vyplývá z poměrů soukromého práva a nejedná se ani o věc, kterou by podle zákona měly soudy projednávat podle § 7 odst. 3 o. s. ř. Okresní soud v Děčíně výrokem III. citovaného usnesení rozhodl, že po právní moci usnesení postoupí věc řediteli Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje. Na základě postoupení věci zahájil Hasičský záchranný sbor se žalobcem dne 17. 2. 2020 správní řízení o vydání bezdůvodného obohacení ve výši 49 253 Kč podle § 213 odst. 2 zákona o služebním poměru. Následně vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí ze dne 29. 6. 2020, č. j. HSUL-646/7/KKŘ-2020, kterým žalobci podle § 213 odst. 2 zákona o služebním poměru uložil vydat bezdůvodné obohacení ve výši 34 433 Kč, které představuje rozdíl mezi částkou, kterou žalobce skutečně od Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje obdržel jako součást služebního příjmu na základním tarifu ve 3. tarifní třídě za období od 1. 1. 2012 do 15. 2. 2013, kdy setrval ve služebním poměru příslušníka Hasičského záchranného sboru České republiky i přesto, že nesplňoval požadovaný stupeň vzdělání stanovený zákonem o služebním poměru pro jím zastávané služební místo pro zařazení do služebního poměru na dobu neurčitou a jeho služební poměr měl skončit dnem 31. 12. 2011, a částkou, která by za stejné období byla na základním tarifu vyplacena příslušníkovi zařazenému do 1. tarifní třídy a odpovídajících tarifních stupňů jako osobě s minimálním dosaženým stupněm vzdělání, kterým je střední stupeň vzdělání. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal dne 13. 7. 2020 odvolání, o kterém rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím.

11. Soud se nejprve zabýval námitkou žalobce, že nárok Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje na vydání bezdůvodného obohacení byl ke dni zahájení správního řízení promlčen.
12. Podle § 206 odst. 1 zákona o služebním poměru platí, že právo se promlčí, jestliže nebylo uplatněno ve stanovené lhůtě. K promlčení práva se přihlídně jen v případě, že bezpečnostní sbor nebo účastník, vůči němuž se právo uplatňuje, se práva promlčení dovolá. Promlčené právo nelze v takovém případě přiznat.

13. Podle § 207 odst. 2 zákona o služebním poměru lhůta pro uplatnění nároku na jednotlivá opěťující se plnění činí 3 roky ode dne jejich splatnosti.
14. Podle § 112 občanského zákoníku platí, že uplatní-li věřitel v promlčecí době právo u soudu nebo u jiného příslušného orgánu a v zahájeném řízení řádně pokračuje nebo je-li ohledně jeho práva zahájena mediace podle zákona o mediaci, promlčecí doba neběží od tohoto uplatnění po dobu řízení nebo od tohoto zahájení po dobu mediace. To platí i o právu, které bylo pravomocně přiznáno a pro které byl u soudu nebo u jiného příslušného orgánu navržen výkon rozhodnutí.
15. Soud nejprve považuje za nutné ve věci vyjasnit, od jakého dne počala běžet promlčecí lhůta v projednávané věci. Mezi účastníky není sporu o tom, že nárok Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje vůči žalobci je nárokem na vydání bezdůvodného obohacení, neboť bylo žalobci plněno bez právního důvodu, a že se jedná o nárok plynoucí ze služebního poměru, neboť bezdůvodné obohacení bylo materiálně spojeno s vyplaceným služebním příjmem žalobce. Z judikatury správních soudů vyplývá, že běh promlčecí lhůty je nutno započít okamžikem vzniku bezdůvodného obohacení (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 5. 2021, č. j. 5 Ad 11/2018-27). Dle názoru soudu pak započal běh promlčecí lhůty ode dne splatnosti jednotlivých plnění, která byla žalobci poskytnuta, jak stanovuje § 207 odst. 2 zákona o služebním poměru, neboť v případě služebního příjmu jde o jednotlivá měsíčně se opakující plnění. Ode dne splatnosti jednotlivých dotčených služebních příjmů žalobci tudíž vzniklo bezdůvodné obohacení jako peněžitý nárok bezpečnostního sboru a zároveň právo bezpečnostního sboru požadovat po žalobci jeho vrácení. Dle § 207 odst. 2 zákona o služebním poměru činila lhůta pro uplatnění nároku ze služebního poměru 3 roky.
16. První opakující se plnění, které žalobce obdržel jako součást služebního příjmu v období od 1. 1. 2012 do 15. 2. 2013, kdy setrval ve služebním poměru, přestože nesplňoval pro zastávané služební místo požadovaný stupeň vzdělání, se uskutečnilo v únoru 2012 za leden 2012. Jelikož ze správního spisu nelze zjistit, kdy byl v jednotlivých měsících vyplacen žalobci služební příjem, vychází soud z toho, že výplatním dnem služebního příjmu žalobce byl první den následujícího měsíce, za který byl žalobci služební příjem vyplacen. Dle § 128 odst. 1 zákona o služebním poměru je totiž první den následujícího měsíce, za který služební příjem náleží, prvním možným dnem, za který může být příslušníku vyplacen služební příjem.
17. Služební příjem žalobci za leden 2012 tudíž mohl být žalobci vyplacen nejdříve 1. 2. 2012 a od tohoto okamžiku začala běžet tříletá promlčecí lhůta. Nárok na vydání bezdůvodného obohacení tedy mohl být uplatněn do 31. 1. 2015.
18. Soud poté považuje za nutné zabývat se tím, zda uplatněním nároku na vydání bezdůvodného obohacení v tzv. adhezním řízení dochází ke stavení promlčecí lhůty, tedy zda po tuto dobu promlčecí lhůta neběží. V této souvislosti soud poukazuje na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2014, č. j. 3 Ads 56/2013-25, podle něhož: „*Služební zákon obsahuje v ust. § 206 odst. 2 úpravu stavení běhu promlčecí lhůty pro případy, kdy příslušník bezpečnostního sboru uplatní právo tam uvedeným způsobem. Obdobné právo ve prospěch bezpečnostního sboru ovšem toto ustanovení ani služební zákon na jiném místě nezakotvuje. Jinými slovy, pokud služební zákon neobsahuje explicitní úpravu stavení promlčecí lhůty pro případy, kdy je právo uplatňováno bezpečnostním sborem v řízení soudním, a zároveň neobsahuje výslovný odkaz, která právní norma řeší otázky neupravené služebním zákonem, pak s přihlédnutím k principu jednotnosti právního řádu je, dle názoru Nejvyššího*

správního soudu, třeba analogicky aplikovat nejbližší příslušná ustanovení obecné, zde tedy občanskoprávní, úpravy. Podle ust. § 112 obč. zák. platí, že uplatní-li věřitel v promlčecí době právo u soudu nebo u jiného příslušného orgánu a v zahájeném řízení řádně pokračuje, promlčecí doba od tohoto uplatnění po dobu řízení neběží.“ S tímto názorem Nejvyššího správního soudu se zdejší soud ztotožňuje a neshledává žádný důvod k tomu, aby se od něj jakkoli odchýlil. V posuzovaném případě je proto nezbytné zkoumat, kdy bezpečnostní sbor uplatnil právo u soudu a zda v zahájeném řízení řádně pokračoval.

19. Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje uplatnil nárok na vydání bezdůvodné obohacení na služebním příjmu žalobce v adhezním řízení jako součásti trestního řízení vedeného vůči žalobci dne 19. 2. 2013. První podmínka stavení běhu promlčecí doby nároku na vydání bezdůvodného obohacení dle § 112 odst. 1 občanského zákoníku tedy byla splněna. Nebylo-li pak právo Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje na vydání bezdůvodného obohacení promlčeno v době, kdy ho tento sbor uplatnil v adhezním řízení, došlo od uplatnění tohoto nároku po celou dobu adhezního řízení ke stavení promlčecí lhůty. Běh promlčecí lhůty pak pokračoval až po pravomocném skončení trestního řízení trestním příkazem Okresního soudu v Děčíně ze dne 17. 7. 2013, č. j. 4 T 93/2013-88, kterým byl Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje odkázán nárokem na vydání bezdůvodného obohacení na řízení ve věcech občanskoprávních. Trestní příkaz nabyt právní moci dne 9. 8. 2013.
20. Jelikož § 112 občanského zákoníku stanoví, že uplatní-li věřitel v promlčecí době právo u soudu nebo u jiného příslušného orgánu a v zahájeném řízení řádně pokračuje, promlčecí doba od tohoto uplatnění po dobu řízení neběží, byl soud povinen hodnotit, zda Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje v zahájeném řízení řádně pokračoval, tedy zda se domáhal svého nároku v občanskoprávním řízení, na které ho odkázal Okresní soud v Děčíně trestním příkazem ze dne 17. 7. 2013. I tato podmínka byla dle soudu splněna, neboť Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje podal žalobu dne 21. 10. 2013, tj. ve lhůtě necelých dvou a půl měsíců po nabytí právní moci (dne 9. 8. 2013) trestního příkazu Okresního soudu v Děčíně ze dne 17. 7. 2013, tj. od 10. 8. 2013 do 21. 10. 2013. Soud tak uzavírá, že tříletá promlčecí doba od 19. 2. 2013 do 9. 8. 2013 neplynula (došlo k jejímu stavení), neboť Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje uplatnil nárok v adhezním řízení, ve kterém řádně pokračoval. Soud tak činí dílčí závěr, že z promlčecí lhůty ohledně vydání bezdůvodného obohacení týkající se služebního příjmu za leden 2012 od 1. 2. 2012 do 19. 2. 2013, kdy došlo ke stavení promlčecí lhůty, uběhl 1 rok a 18 dnů.
21. Běh promlčecí lhůty pak pokračoval po nabytí právní moci trestního příkazu Okresního soudu v Děčíně, tedy od 10. 8. 2013, a to do 21. 10. 2013, kdy Okresní soud v Děčíně obdržel občanskoprávní žalobu Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje. Uplatněním nároku na vydání bezdůvodného obohacení po dobu vedení občanskoprávního řízení u Okresního soudu v Děčíně došlo k opětovnému stavení promlčecí lhůty, a to až do právní moci výroků I. a III. usnesení Okresního soudu v Děčíně ze dne 15. 7. 2019, č. j. 18 C 196/2013-47, kterým bylo předmětné řízení dle § 104 odst. 1 o. s. ř. zastaveno a věc postoupena řediteli Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje, tedy do 14. 9. 2019.
22. Soud dále uvádí, že podle § 104 odst. 1 o. s. ř. platí, že jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví. Nespadá-li věc do pravomoci soudů nebo má-li předcházet jiné řízení, soud postoupí věc po právní moci usnesení o zastavení řízení příslušnému orgánu; právní účinky spojené s podáním žaloby (návrhu na zahájení řízení) přitom zůstávají zachovány.
Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

23. Z daného ustanovení vyplývá, že pokud soud rozhodující v občanskoprávním řízení zastaví řízení z důvodu nedostatku pravomoci soudu a věc postoupí příslušnému orgánu, jsou právní účinky podané žaloby zachovány. Pro projednávanou věc to znamená, že pokud okresní soud řízení o žalobě Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje zastavil dle § 104 odst. 1 o. s. ř. a věc postoupil řediteli Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje, byly zachovány právní účinky spojené s podáním žaloby, tj. i účinek spočívající v tom, že po dobu řízení o občanskoprávní žalobě Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje se stávala promlčecí lhůta pro uplatnění nároku na vydání bezdůvodného na služebním příjmu žalobce za období od ledna 2012 do února 2013. Soud tak nemůže souhlasit s námitkou žalobce, že podáním žaloby u Okresního soudu v Děčíně sice došlo ke stavení běhu promlčecí lhůty, avšak v důsledku ukončení stavení promlčecí lhůty došlo ve vztahu k uplatňovanému nároku a promlčecí lhůtě k situaci, jako kdyby k řízení před soudem vůbec nedošlo. Tento názor žalobce odporuje znění i smyslu § 104 odst. 1 věty druhé o. s. ř. Na závěry soudu nemůže mít žádný vliv ani to, že řízení o žalobě u Okresního soudu v Děčíně trvalo téměř šest let. Platí-li totiž v právním státě zásada, že soud zná právo, bylo by absurdní připustit, aby šla k tíži toho, který se na soud dle výroku pravomocného trestního příkazu a v důvěře v tuto zásadu obrátil, skutečnost, že tento soud po víceletém soudním řízení dospěje nakonec k závěru, že nemá pravomoc o věci rozhodnout. Námitka žalobce, že v důsledku ukončení stavení promlčecí lhůty došlo ve vztahu k uplatňovanému nároku a promlčecí lhůtě k situaci, jako kdyby k řízení o žalobě před Okresním soudem v Děčíně vůbec nedošlo, není důvodná.
24. Soud tedy shrnuje, že v období od 10. 8. 2013 do 21. 10. 2013 uplynuly z promlčecí lhůty 2 měsíce a 11 dnů, celkem tedy z tříleté promlčecí lhůty (včetně doby do uplatnění nároku v adhezním řízení) ke dni 14. 9. 2019 uběhl 1 rok, 2 měsíce a 29 dnů.
25. Následující den po nabytí právní moci usnesení okresního soudu č. j. 18 C 196/2013-47, tj. od 15. 9. 2019, opětovně pokračoval běh promlčecí lhůty, a to až do 17. 2. 2020, kdy bylo právnímu zástupci žalobce doručeno oznámení o zahájení správního řízení Hasičským záchranným sborem Ústeckého kraje ze dne 14. 2. 2020. Žalovaný v odvolacím řízení rozhodl dne 13. 10. 2020 a napadené rozhodnutí bylo právnímu zástupci žalobce doručeno téhož dne, kdy současně napadené rozhodnutí nabylo právní moci. Do pravomocného ukončení řízení, kterým byla žalobci uložena povinnost vrátit bezdůvodné obohacení na služebním příjmu za leden 2012, celkově uběhlo z tříleté promlčecí lhůty 1 rok a 8 měsíců.
26. Z výše uvedeného je zřejmé, že v okamžiku zahájení správního řízení tříletá promlčecí lhůta neuplynula. Soud proto dospěl k závěru, že nárok Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje na vydání bezdůvodného obohacení týkající se služebního příjmu žalobce za měsíc leden 2012 nebyl ke dni zahájení správního řízení promlčen a promlčen nebyl ani v okamžiku vydání pravomocného rozhodnutí žalovaného.
27. Soud zdůrazňuje, že není-li promlčen nárok na vydání bezdůvodného obohacení na služebním příjmu za leden 2012, tím spíše nemohlo dojít k promlčení nároku na vydání bezdůvodného obohacení na služebních příjmech za pozdější období, tedy za měsíce únor 2012 až únor 2013. Soud proto shrnuje, aniž by opakoval již výše uvedenou argumentaci týkající se běhu promlčecích lhůt ohledně služebních příjmů též za období únor 2012 až únor 2013, že jednotlivé nároky Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje na vydání bezdůvodného obohacení za neoprávněně vyplacenou část služebních příjmů za období únor 2012 až únor 2013 nebyly promlčeny. Námitky žalobce o promlčení nároku na

vydání bezdůvodného obohacení na služebním příjmu žalobce za měsíce leden 2012 až únor 2013 nejsou důvodné.

28. Soud se dále zabýval námitkou žalobce, že nárok Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje na vydání bezdůvodného obohacení mohl být vymáhán výhradně v insolvenčním řízení, neboť je žalobce od roku 2017 insolvenčním dlužníkem v rámci řízení o oddlužení.
29. Vztahem insolvenčního řízení a soudní ochrany dlužníka před jednáním veřejné správy podle s. ř. s. se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 10. 7. 2018, č. j. 4 As 149/2017-121. Rozšířený senát uvedl, že o některých řízeních typicky veřejnoprávní povahy insolvenční zákon stanoví, že v době, kdy trvají účinky rozhodnutí o úpadku, mohou tato řízení i nadále probíhat a lze je nově zahájit. Rozšířený senát pokračoval, že jakkoli insolvenční zákon v rámci řešení úpadku koncentruje spory ohledně peněžitých závazků a dalších majetkových hodnot dlužníka zásadně do řízení před insolvenčním soudem, ponechává v tomto ohledu nedotčena zásadně všechna řízení správní, jejíchž účastníkem je dlužník. Orgány veřejné správy nejsou zásadně omezeny v tom, aby po dobu účinků rozhodnutí o úpadku i nadále uplatňovaly vůči dlužníkovi svou zákonem vymezenou pravomoc, díky čemuž musí být po tuto dobu dlužníkovi zaručena účinná soudní kontrola vůči takovému jednání veřejné správy.
30. Z uvedeného plyne, že správním orgánům ve správním řízení o vydání bezdůvodného obohacení žalobce na služebním příjmu za období od ledna 2012 do února 2013 nebránilo insolvenční řízení vůči žalobci. Skutečnost, že v době správního řízení bylo žalobci v rámci jeho úpadku povoleno oddlužení, tedy nemá vliv na zákonnost rozhodnutí správních orgánů.
31. Soud k dané námitce žalobce dále uvádí, že žalovaný neměl až do právní moci napadeného rozhodnutí ze dne 13. 10. 2020 vůči žalobci žádnou pohledávku, kterou by mohl do tohoto data v insolvenčním řízení uplatnit, neboť nárok na vydání bezdůvodného obohacení je peněžitým nárokem ze služebního poměru, který procesně vzniká z rozhodnutí služebního funkcionáře ve věcech služebního poměru dle zákona o služebním poměru (k tomu srov. např. již zmíněný rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 5 Ad 11/2018-27). Jestliže přihlášky pohledávek v insolvenčním řízení žalobce, jak tvrdí sám žalobce v žalobě, měly být uplatněny nejpozději do 9. 6. 2017, nemohl Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje v daném insolvenčním řízení pohledávku uplatnit, neboť právně ještě neexistovala. Ani námitka žalobce, že nepodání přihlášky v insolvenčním řízení vůči žalobci měla za následek zánik možnosti předmětnou pohledávku, která vznikla před zahájením insolvenčního řízení, vymáhat v jiném než insolvenčním řízení, proto není důvodná.
32. Soud v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. pro nadbytečnost neprovedl žalobcem navržené dokazování správním spisem správních orgánů, jehož součástí jsou i rozhodnutí správních orgánů, neboť v rámci správního soudnictví se dokazování správním spisem neprovádí. Soud dále k návrhu žalobce neprovedl pro nadbytečnost dokazování spisem Okresního soudu v Děčíně pod sp. zn. 18 C 196/2013, neboť tento spis je součástí správního spisu postoupeného soudu, jímž se ve správním soudnictví dokazování neprovádí. Soud v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. pro nadbytečnost neprovedl k návrhu žalobce dokazování spisem Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 44 INS 7844/2017, neboť existence insolvenčního řízení neměla vliv na zákonnost rozhodnutí správních orgánů, jak je shora vyloženo.

33. S ohledem na výše uvedené tak soud uzavírá, že neshledal žalobní námitky důvodné, a proto žalobu výrokem I. tohoto rozsudku podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
34. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, a proto soud výrokem II. tohoto rozsudku vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 10. ledna 2023

JUDr. Petr Černý, Ph.D., v. r.
předseda senátu